

First Year BAMS Degree Supplementary Examinations, March 2017

(2012 Scheme)

SANSKRIT

Time: 3 Hours

Total marks: 100

• Answer All Questions

1. ग्रन्थोक्तरीत्या विशदयत : (10)
 - प्राणायामः • त्वचः
2. एकैकेन वाक्येन संस्कृतभाषायामुत्तरयत : (9)
 - केषां रात्रौ जागरणं हितम् • गौरवं नाम किम् • पुरीषधरा कला का
 - कथं मांसे सिरादयः विवर्धन्ते • कलौ वैद्यः कः • तस्य नित्योत्सवं गृहम्। कस्य
3. विभागान् निर्दिशत : (8)
 - कलाः • शरीरप्रकृतयः • नवगोप्यानि • स्नानम्
4. व्याख्यात : (6)
 - क्वचिद्धर्मः क्वचिन्मैत्री क्वचिदर्थः क्वचिद्यशः।
कर्माभ्यासः क्वचिच्चेति चिकित्सा नास्ति निष्फला॥
 - स्नेहाभ्यक्ते यथा ह्यक्षे चक्रं साधु प्रवर्तते।
सन्धयः साधु वर्तन्ते संश्लिष्टाः श्लेष्मणा तथा॥
5. सूत्राणि व्याख्यात : (6)
 - परः सन्निकर्षः संहिता • समाहारः स्वरितः • आधारोऽधिकरणम्
6. अधोरेखाङ्कितानां विभक्तिसाधुत्वं प्रदर्शयत : (5)
 - स्थाल्यां पचति। • राज्ञः पुरुषः। • अग्नये स्वाहा। • ग्रामम् अजां नयति।
7. अधोदत्तानां वाक्यानाम् अशुद्धिपरिहारं कुरुत : (5)
 - तव गृहे कति जनाः अस्ति। • श्वः वृष्टिः अभवत्। • बालः सम्यक् पठामि।
 - देवाः स्वर्गे अधिवसन्ति। • हस्तं प्रक्षालयित्वा भोजनं करोतु।
8. मलयालभाषायाम् अथवा आङ्गलभाषायाम् अनुवदत : (5)

संसारे सर्वे मानवाः सुखम् अभिलषन्ति तथा ऐश्वर्यं च इच्छन्ति। किन्तु आलस्यकारणात् जनाः जीवने सफलतां न लभन्ते अनिष्टं च प्राप्नुवन्ति। उद्यमशालिनः एव जीवने लक्ष्यं प्राप्नुवन्ति। उद्यमं विना न कोऽपि जीवने विद्यां धनं कीर्तिं वा लभते। अत एव वदति 'आलस्यं हि मनुष्याणां शरीरस्थो महान् रिपुः' इति॥

9. संस्कृतभाषायाम् अनुवदत : (5)
Food is essential for all living beings. Without food man cannot live long. Every man has to eat a certain quantity of food. If he eats less than that quantity, his health will fail and he will fall ill. So every man has to eat enough food to live.
10. टिप्पण्यौ लिखत : (5)
• निद्रा • क्लमः
11. विभक्त्यन्तरूपाणि लिखत : (4)
• मनः • गुरुः
12. लकाररूपाणि लिखत : (4)
• अवन्दत • याचिष्यते • पश्यति • करोतु
13. प्रयोगं विपरिणमयत : (4)
• सैनिकः सैन्यं नयति। • अनुजेन दूरदर्शनं दृश्यते।
• गायिका गीतं पठति। • जनैः नगरं गम्यते।
14. कोष्ठात् समुचितमुत्तरं निर्धार्य पूरयत : (4)
• पुत्रः क्षीरं निद्रां करोति। (पीत्वा, पातुम्, पिबतु)
• आचार्यः गृहं। (गतवती, गतम्, गतवान्)
• बालः मित्रं चित्रं। (दर्शयति, पश्यति, दृष्ट्वा)
• आयुर्वेदसाहित्ये चरकसंहिता ग्रन्थः भवति। (श्रेष्ठतमम्, श्रेष्ठतमा, श्रेष्ठतमः)
15. अर्थं लिखत : (4)
• नग्नकः • अपत्यम् • पुण्डरीकम् • इक्षुः
16. सन्दर्भमुक्त्वा आशयं विशदयत : (4)
• पुत्रगात्रस्य संस्पर्शः चन्दनादतिरिच्यते। • स्वल्पधीरपि तस्मिंस्तु कुले नन्दति सन्ततम्।
17. सूचितकथां लिखत : (4)
• अतिलोभाभिभूतस्य चक्रं भ्रमति मस्तके।
18. सन्धिविच्छेदं कुरुत : (2)
• कृष्णैकत्वम् • मनीषा • सम्राट् • तट्टीका
19. सन्धिं कुरुत : (2)
• अक्ष + ऊहिनी • गो + इन्द्रः • तत् + मात्रम् • शिवस् + अर्च्यः
20. विग्रहवाक्यं लिखत : (2)
• उपकृष्णम् • राजपुरुषः • पीताम्बरः • पितरौ
21. समस्तपदं लिखत : (2)
• अर्थम् अर्थं प्रति • शोभनः पुरुषः • ईशश्च कृष्णश्च • न ब्राह्मणः
